

Potrebné zmeny v sektore pôdohospodárstva z pohľadu SPPK do a po roku 2020

Agroprogress 2017

Ing. Milan Semančík
predseda Slovenskej poľnohospodárskej
a potravinárskej komory

- 1. Filozofia Európskej komisie v oblasti poľnohospodárstva**
- 2. Aktuálny stav agropotravinárskeho sektora**
- 3. Príčiny nedobrej situácie nášho sektora**
- 4. Čo môže naša vláda urobiť do roku 2020/ihneď**
- 5. Čo musí vláda urobiť po roku 2020/nastavenie poskytovania dotácií**

Filozofiou Európskej komisie v oblasti poľnohospodárstva je podpora malých a rodinných fariem, životné prostredie a zvyšovanie zamestnanosti na vidieku

- Táto filozofia nekorešponduje s veľkoplošným modelom agrárneho sektora v SR ako aj Česku.
- Poľsko sa tomuto modelu vzhľadom na štruktúru svojich fariem nepoznačenú kolektivizáciou nemuselo prispôbovať.
- Maďarsko prijalo v roku 2012 tzv. Plán Ignáca Darányiho - rámcový program uskutočnenia Národnej vidieckej stratégie 2012–2020 s cieľom udržať ľudí na vidieku hlavne podporou rodinných fariem s malou výmerou.

Poľnohospodárstvo a potravinárstvo sú základom hospodárstva a suverenity každej krajiny. Všetky rozumne uvažujúce štáty sa usilujú, aby ich obyvatelia mali výrobu potravín vo svojej réžii a boli schopní zabezpečiť výživu obyvateľov nezávisle od dovozu.

- Kým zakladajúce krajiny Európskej únie sa snažia udržať zamestnanosť svojich farmárov a potravinárov a podporujú export zo štátnych rozpočtov, naše vlády tvrdili, že čo nevyrobíme, to si dovezieme.
- Naše poľnohospodárstvo a potravinárstvo využívajú spoločný európsky trh len nepatrne (záporné saldo obchodnej bilancie vo výške viac ako 1,3 mld. EUR). Nesprávnosť tohto prístupu je zjavná – závislosť na exporte potravín a strata pracovných príležitostí na vidieku.
- Okrem Slovenska a Českej republiky v Európskej únii neexistuje žiadna iná členská krajina, ktorá by si za takú krátku dobu "vybudovala" rovnako obrovskú závislosť na dovoze potravín, ktoré doma vyrobí lacnejšie a znížila zamestnanosť na vidieku.

Štátna pomoc rok 2016

– porovnanie s okolitými krajinami okrem Poľska

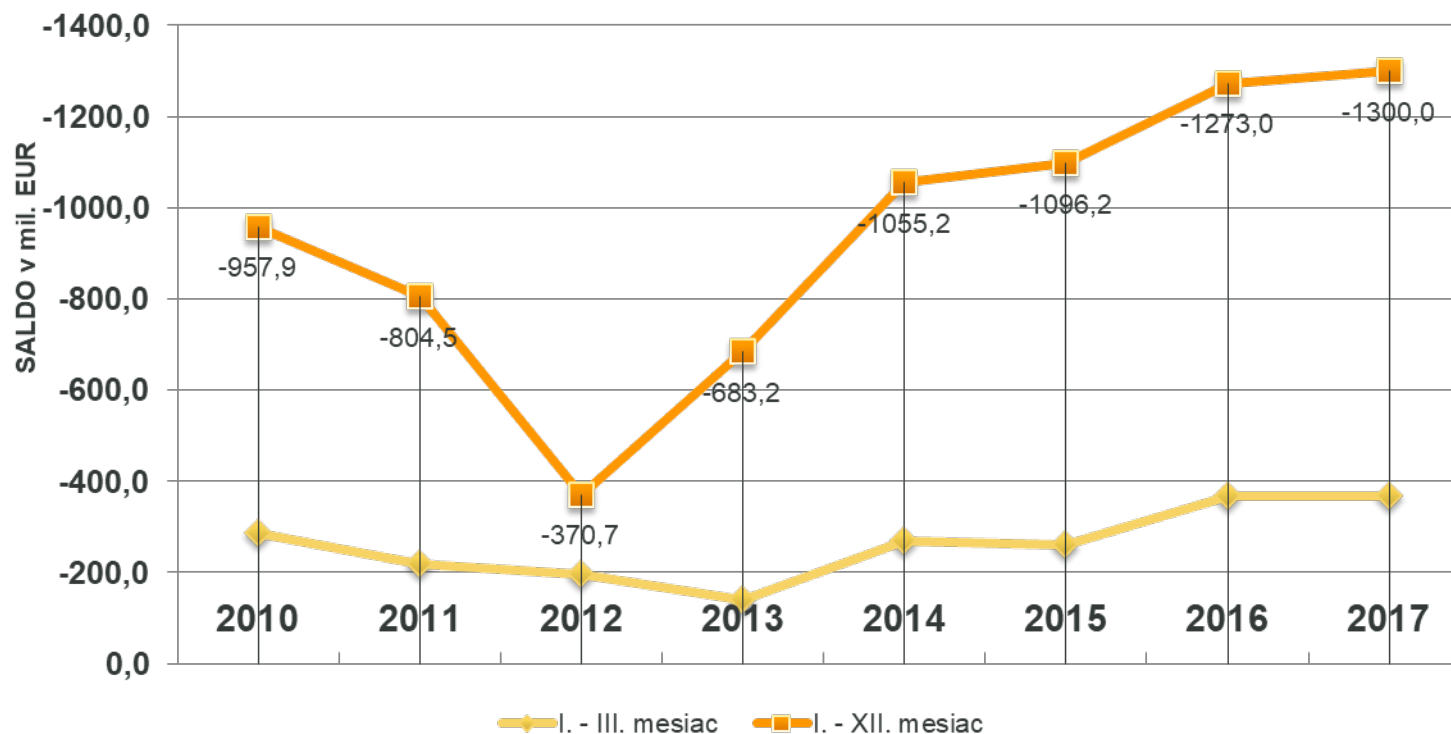
(rok 2016 - štátna pomoc v SR bola na úrovni 4,6 mil. €)

Poznámka: Prepočet orientačným kurzom 310 HUF/EUR, 26 CZK/EUR

Opatrenie	Slovensko (EUR)	Rakúsko (EUR)	Česko (EUR)	Maďarsko (EUR)
Doplnková vnútroštátna platba	4 789 393	N/A	31 538 462	92 994 903
Štátna pomoc	4 599 685	319 240 000	119 120 000	137 484 383
SPOLU	9 389 079	319 240 000	150 658 462	230 479 286
SPOLU na hektár poľn. pôdy	3,93	110,85	36,51	49,18

„...ošípané dnes pre nás chovajú oveľa lepšie platení farmári v Nemecku“

Saldo zahraničného obchodu agrokomodity 2010-2017

Súčasné príčiny nedobrej situácie nášho sektora

- ❑ nemotivačne nastavená podpora poľnohospodárskej výroby/priame platby na plochu – koreň zla
- ❑ výrazne nižšia podpora sektora zo štátnych zdrojov oproti starým krajinám EÚ
- ❑ podpora z druhého piliera SPP na Slovensku nie je dostatočne dobre nastavená (napr. ANC) a nie je transparentná
- ❑ nedostatočná podpora citlivých komodít neumožňuje konkurovať na spoločnom trhu EÚ
- ❑ obchodné reťazce a otvorené trhové prostredie
- ❑ neexistuje plošná kontrola dovážaných potravín z hľadiska dumpingových cien, kvality, dokladov aj deklarácie množstva

Čo môže naša vláda urobiť do roku 2020?

- ❑ posilniť finančnú aj nefinančnú štátnu pomoc sektora na úroveň okolitých krajín
- ❑ nastaviť do podporných mechanizmov požiadavku zodpovedajúceho zaťaženia dobytkami na hektár poľnohospodárskej pôdy/podpora ŽV
- ❑ transparentne použiť zostávajúce prostriedky Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020
- ❑ vytvoriť rizikový fond
- ❑ okamžite zabezpečiť dôslednú plošnú kontrolu dovážaných potravín
- ❑ zaviesť inštitút sezónneho zamestnávania v sektore a do udržania a tvorby pracovných miest na vidieku viac zapojiť aj iné ministerstvá (MPSVaR SR, MŽP SR)

Požiadavky SPPK po roku 2020

- zrovnoprávnenie podmienok krajín EÚ 15 a EÚ 13, teda starých členských štátov a nových členských štátov,
- zachovanie I. a II. piliera,
- stanoviť výšku resp. percento dofinancovania,
- zachovať viazané platby a zvýšiť percentuálny podiel priamych platieb na financovanie citlivých sektorov (dnes 13+2%),
- nediskriminovať veľké fungujúce farmy,
- platiť za zásluhovosť – napr. zamestnanosť,
- zohľadniť hospodárenie v znevýhodnených oblastiach,
- nevyplatené platby prerozdeliť na citlivé sektory,
- zaviest' reálne nástroje pri nerovnováhe na trhoch,
- rizikový fond.

SPP po roku 2020 a aktivity SPPK

- formulácia požiadaviek SPPK a komunikácia s partnerskými organizáciami V4 od januára 2017,
- **schválenie požiadaviek k SPP 2020+ Predstavenstvom SPPK**
- **Bratislavská deklarácia marec 2017,**
- **komunikácia s organizáciou COPA,**
- presadzovanie požiadaviek na pôde EHSV,
- **SPPK ako súčasť Konzorcia s ČR,**
- propagácia stanovísk na národnej úrovni a v zahraničí,
- **organizovanie okrúhlych stolov a diskusií,**
- aktuálne informácie zverejňované na internetovom sídle SPPK,
- **organizovanie tlačových konferencií a zverejňovanie tlačových správ**

Bratislavská deklarácia

Princípy SPP 2020+

- **spravodlivé a rovnaké podmienky pre poľnohospodárov vo všetkých členských štátoch EÚ,**
- udržanie silného rozpočtu pre SPP,
- **zjednodušenie SPP,**
- spravodlivé fungovanie potravinového reťazca,
- **riadenie rizík / zabezpečenie príjmu pre poľnohospodárov,**
- udržanie poľnohospodárskej výroby vo vidieckych oblastiach EÚ.

Konzorcium

SPPK súčasť Konzorcia mimovládnych organizácií Českej republiky.

Hlavné priority členov konzorcia:

1. Odmietnutie povinného zastropovania platieb a degresivity platieb

Degresivita platieb, či už priamych, platieb na ANC oblasti, ale aj iných je znevýhodnením poľnohospodárov.

Zastropovanie platieb je systémom, ktorý trestá veľkých poľnohospodárov bez ohľadu na ich zameranie, produkciu, či zamestnanosť, uplatnením by došlo ku zníženiu konkurencieschopnosti a k znevýhodneniu veľkých fariem a podnikov.

2. Rovnaké podmienky v národných, ako aj regionálnych podporách

Dôležitý aj spôsob financovania. Potrebne zabrániť rôznemu financovaniu poľnohospodárov, aby sa vytvárali nerovnaké podmienky. SPP nemôže byť bojom o rozpočty členských krajín a zvyšovanie konkurencie medzi členmi EÚ, ale naopak, EÚ ako celok by mala konkurovať tretím krajinám.

V žiadnom prípade by nemali štáty zo svojich rozpočtov dotovať priame platby. Nová politika po roku 2020 by konečne mala priniesť rovnosť.

3. Vytvoriť spoločné európske pravidlá pre obchodné reťazce

Poľnohospodári sú dlhodobo najslabším článkom v potravinovej vertikále. Nákupné ceny dlhodobo nekorešponujú s cenami tovarov dostupných v obchodných sieťach, keď aj drahší tovar (za vyššiu nákupnú cenu) je ponúkaný na pulkoch lacnejšie (dôvodom sú najmä rôzne marže na výrobky).

Takýmto spôsobom obchodné reťazce rozhodujú nielen o tom, ktoré potraviny sa budú predávať v sieťach, ale majú vplyv aj na správanie spotrebiteľov, keď veľká časť kupujúcich sa orientuje najmä cenou tovarov. Zároveň sa prostredníctvom obchodných reťazcov predáva asi 80 % potravín. Je potrebné, aby boli vzťahy v reťazci vyvážené a postavenie jednotlivých článkov rovnocenné.

4. Zvýšenie podpory na citlivé komodity v rastlinnej a živočíšnej výrobe.

Požiadavka na zmenu podielu podpory z celkovej národnej obálky. Súčasných 15 % na citlivé komodity zvýšiť až na úroveň 30 %. Špecializovaná rastlinná výroba a živočíšna výroba majú priamy vplyv na zamestnanosť, ako aj životné prostredie. Je potrebné zabrániť vysídľovaniu vidieka a pôdy.

Filozofia nastavenia dotácií by mala byť:

- ❑ Mechanizmus musí byť motivačný, viazaný na konkrétny cieľ a nie na veľkosť obrábanej plochy
- ❑ Podpora musí smerovať tam, kde vznikajú pracovné miesta a zvyšuje sa produkcia
- ❑ Ciele ktoré budeme podporovať dotáciami musia byť zviazané s kľúčovými ukazovateľmi výkonnosti. Priamo, jasne a merateľne, aby boli kontrolovateľné a motivujúce

**Medzinárodná konferencia
Spoločná poľnohospodárska politika
po roku 2020**

1. marec 2018 Nitra

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ!

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora

www.sppk.sk

NAŠA PÔDA NÁŠ CHLEB NÁŠ VIDIEK

Ing. Milan Semančík
predseda SPPK